

(51)	.6	SØPPELSJAKT OG SØPPELROM	NBI (51).601
søppel-sjakter			

April 1960

CDU 69.027.58

0 GENERELT

- 01 Dette blad gjør rede for de krav som stilles til søppel-sjakter og søppelrom. Foruten bestemmelsene i Byggeforskriftenes kap. 31, må en ved planleggingen ta hensyn til mulige lokale vedtekter, helserådets bestemmelser og renovasjonsforholdene.
- 02 Bladet tar dessuten sikte på å vise de mest alminnelige løsninger for plasing av søppelsjakten og utformingen av søppelrommet.

1 MATERIALER

11 Rør X (50)

- 111 Rørene for søppelsjakten lages vanligvis av spesialstøpte sementrør. Det kan også brukes glaserte leirrør. Innvendig diameter skal være 45 cm for bygg med fire eller flere etasjer. For andre bygg tillates rør med innv. diameter 40 cm (p. t. ikke handelsvare). For Osloområdet lages rørene i 75 cm lengde og pass-stykker med lengder 10, 20, 25 og 50 cm.

Det lages spesielle grenrør for innkastluker, se fig. 213, detalj A.

- 112 For ventilasjonspipe brukes overgangsstykke og rør av samme materiale som for sjakten, med tverrsnitt minst 400 cm². Kravet om at ventilasjonspipe eller overgangsstykke skal være utstyrt med stakeluke på loft, vil komme til å utgå av de reviderte Byggeforskrifter.

12 Innkastluker X (50)

- 121 Lukene lages av lettmetall og skal ha åpning med diameter 30 cm. De skal lukke gasstett, og lukkemekanismen skal ha løst håndtak. Lukene skal være godkjent av brannvesenet.

13 Søppelbeholder

- 131 Søppelbeholder utføres av stålplater på vinkeljerns ramverk. Beholderen må være rustbeskyttet.

2 UTFØRELSE

21 Sjakt

- 211 Nedkastsjakten bør oppføres i forbindelse med trapperoommene. Sjakten bør fortrinnsvis plaseres slik at innkastet skjer fra repos.*

Hvis sjakten ligger ved utvendig vegg, må det stilles samme krav til isolasjon av sjaktens yttervegg som til ytterveggene for øvrig.

Fig. 211a-c viser forskjellige muligheter for plasing av sjakten. Når innkastet skjer fra hovedrepos, må en ved planleggingen ta hensyn til plassen for elektriske installasjoner.

- 212 Nederste rør i sjakten støpes fast i dekket slik at rørets underkant stikker noen centimeter nedenfor underkant av dekket. Hensikten er at eventuell fuktighet i sjakten skal ha avdrypp til søppelbeholder.

* I Oslo skal nedkastsjakten, så sant teknisk mulig, plaseres ved yttervegg, og søppelrommet skal ha golv i terrenghøyde med atkomst direkte fra friluft.

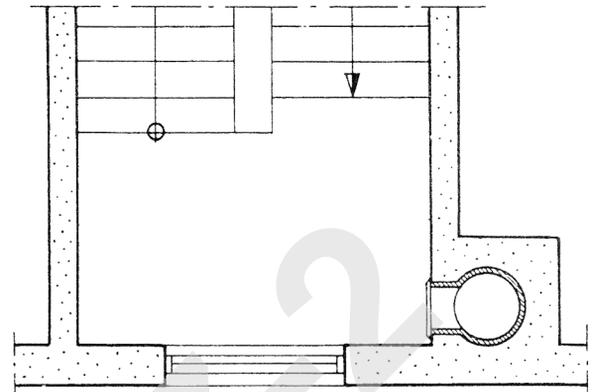

Fig. 211a
Sjakt ved yttervegg. Innkast fra mellomrepos. Søppelrom, se fig. 221a. Mål 1 : 50

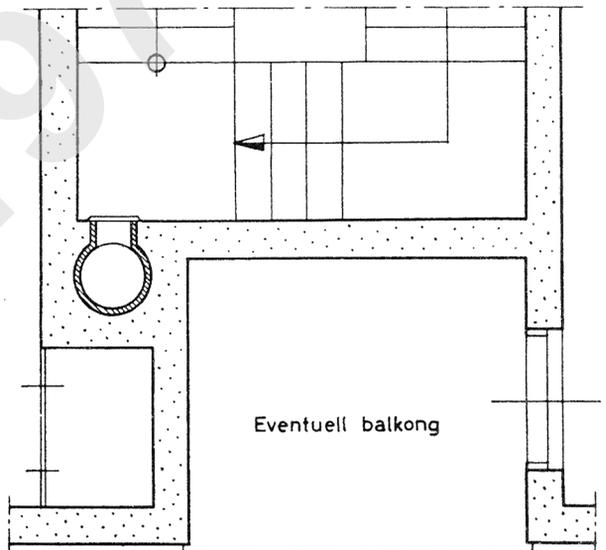

Fig. 211b.
Sjakt ved yttervegg. Innkast fra mellomrepos. Søppelrom, se fig. 221b. Mål 1 : 50

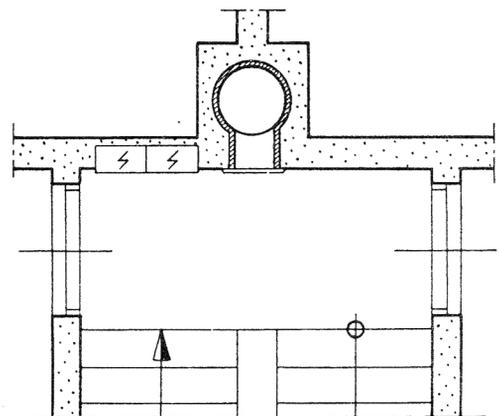

Fig. 211c.
Innkast fra hovedrepos. Hvis det er tre leiligheter pr. etasje, bør sikringskapene komme over innkastluker. Mål 1 : 50

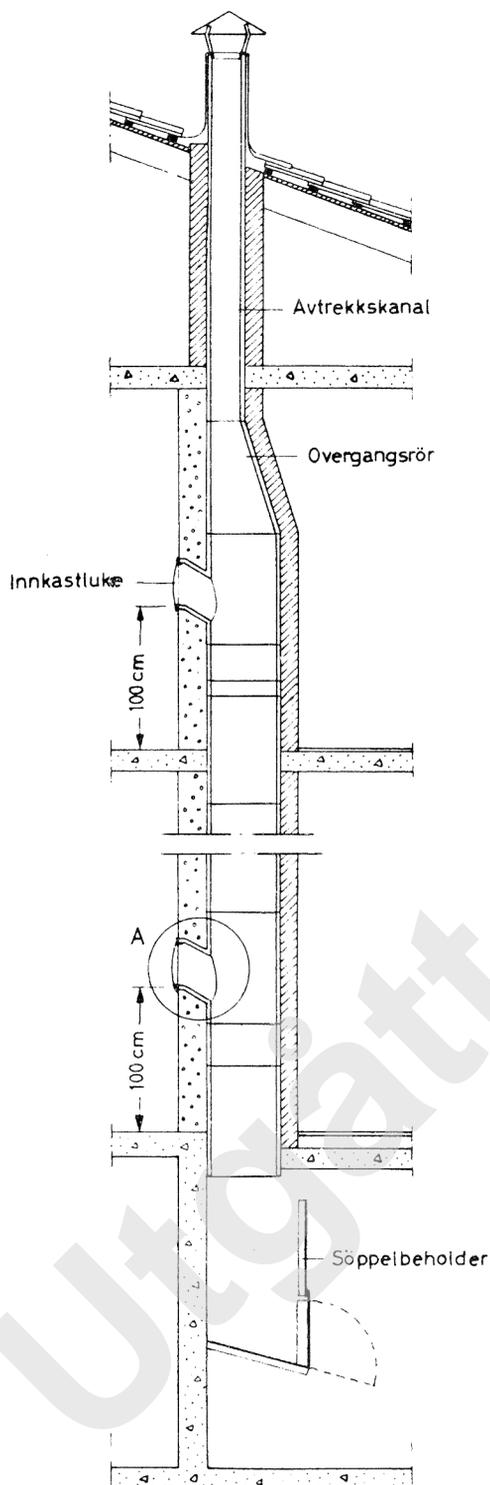
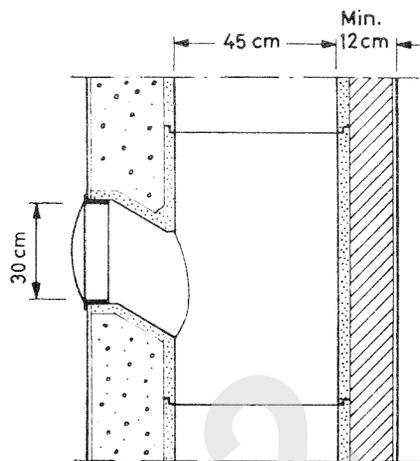

Fig. 213.
Vertikalsnitt av søppelsjakt.

Mål 1 : 50

Detalj A. Grenrør med innkastluke
Mål 1 : 20

- 213 Rørene monteres nøyaktig slik at sjakten får en glatt innerflate. I fugene brukes en tykkflytende sementveling. Høyden på grenrørene tilpasses om nødvendig med pass-stykker slik at stussens underkant kommer 1 meter over repos. Dybden av grenrørets stuss må stemme med avstanden til trappeveggs ytterflate. Rørene støpes inn eller mures inn slik at sjakten får en total vange-tykkelse på minst 12 cm, fig. 213.
- 214 Over øverste innkastluke skal sjakten ha overgangsrør til ventilasjonspipe, se pkt. 112. Ventilasjonspipen føres opp til en høyde av 60 cm over taktekkingen. Innmuringen eller -støpingen avsluttes over loftets bordtak. Ventilasjonspipen avsluttes med regnhatt og beslås med forsinkede stålplater som vist på fig. 214. Eventuelt kan innmuringen eller -støpingen fortsette helt opp. Pipen beslås da som en vanlig skorsteinspipe.
- 215 I grenrørenes stuss er det innstøpt ståltråder som festes til ører i innkastlukenes karm. Karmen pusses inn. Murpartiet omkring innkaståpningene skal ha vaskbar overflate.

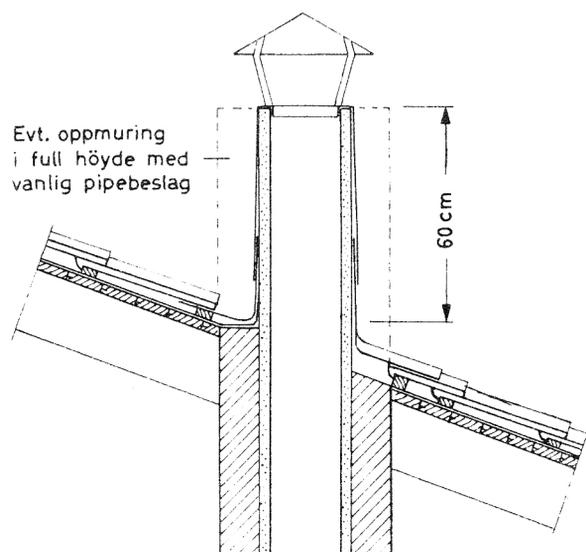

Fig. 214.
Detalj av beslag for avtrekkskanal.

Mål 1 : 20

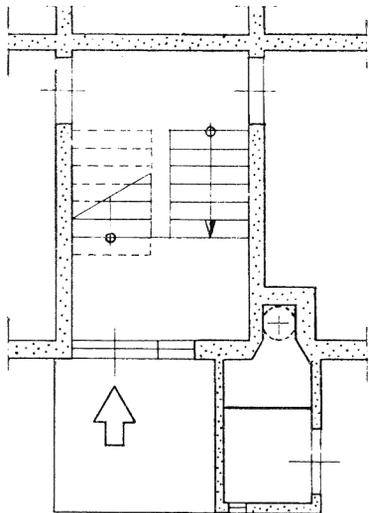

Fig. 221a.
Utvendig søppelrom. Søppelsjakt, se fig. 211a.

Mål 1 : 100

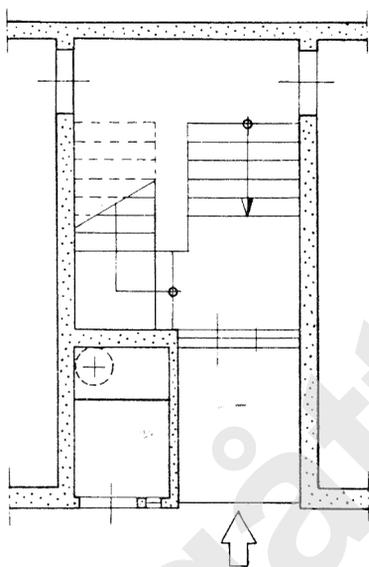

Fig. 221b.
Søppelrom ved yttervegg. Søppelsjakt, se fig. 211b.

Mål 1 : 100

22 Søppelrom

221 Under nedkastsjakten skal det være et rom for søppel. Rommet bør ligge så nær utgang som mulig og med lett og bekvem atkomst.* Hvis søppelen må bæres opp trapper, vil det medføre et betydelig tillegg i tømmingsavgiften. Søppelrommet må ikke ha direkte dør til trapperom.

Fig. 221a–d viser eksempler på utforming av søppelrom.

222 Ved planleggingen kan en regne med følgende behov for søppelkasser:

- .1 Ved tømming to ganger pr. uke:
3 familieeileigheter eller 5 hybelleigheter pr. kasse à 1 hl.
- .2 Ved tømming tre ganger pr. uke:
4 familieeileigheter eller 7 hybelleigheter pr. kasse à 1 hl.

Søppelkassenes form og størrelse varierer fra sted til sted, og en er som regel bundet til en bestemt type som passer sammen med det system for tømming som er valgt av det stedlige renholdsverk.

* I Oslo skal søppelrom under nedkastsjakter som ligger inne i bygningen, så sant teknisk mulig, legges med inngang fra 1. etasje (repos). Søppelrom i kjeller må søkes unngått. Hvis dette likevel er den eneste mulige løsning, må treffes spesielle tiltak for å lette ut- og oppbæringen (egen inngang til kjeller, trallebane etc.).

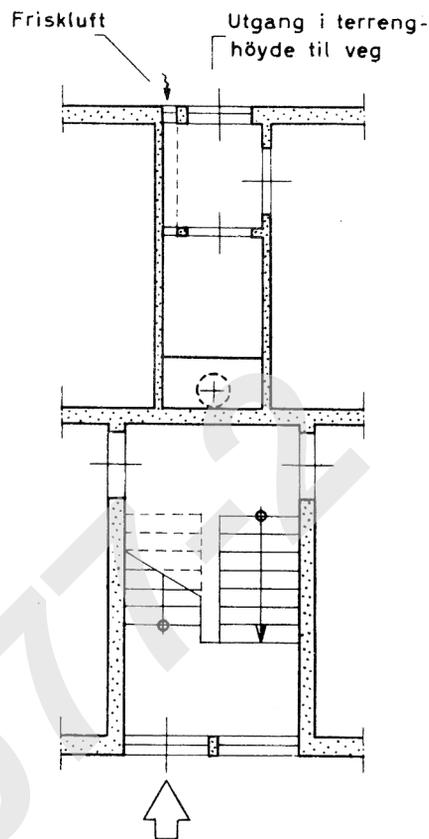

Fig. 221c.
Søppelrom i kjeller med utgang i terreng-høyde.

Mål 1 : 100

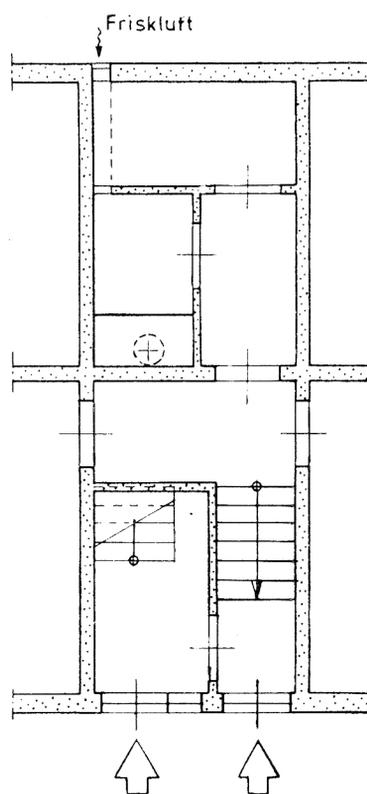

Fig. 221d.
Søppelrom i kjeller. Utgang gjennom trapperom.

Mål 1 : 100

- 223 Sjøppelrommets størrelse må tilpasses behovet for sjøppelkasser. Rommets dimensjoner bør for boligbygg være minst:

1,3 × 2,4 m for bygg over fem etasjer

1,0 × 2,0 m for bygg inntil fem etasjer.

Golv og tak i sjøppelrom skal utføres av betong. Vegger skal utføres av minst 1/2-steins mur eller 10 cm betong. Golv, vegger og tak skal stålglattes med sementmørtel. Døren skal utføres som branddør 30 og være selvlukkende.

- 225 Rommet skal tilføres frisk luft i egen kanal direkte fra fri luft. Kanalen bør munne ut ca. 40 cm over sjøppelrommets golv. Ifølge Byggeforskriftene skal tverrsnittet være minst 400 cm², det samme som for avtrekkskanalen.

Den nordiske komité for bygningsbestemmelser har fremmet forslag om følgende ventilasjon av sjøppelrom:

Avtrekk: 300 cm²

Friskluft: 25% av avtrekkskanal
(altså 75 cm²)

Hensikten med den begrensede frisklufttilførsel er å skape undertrykk i sjakten, slik at en unngår vond lukt når sjaktdørene åpnes.

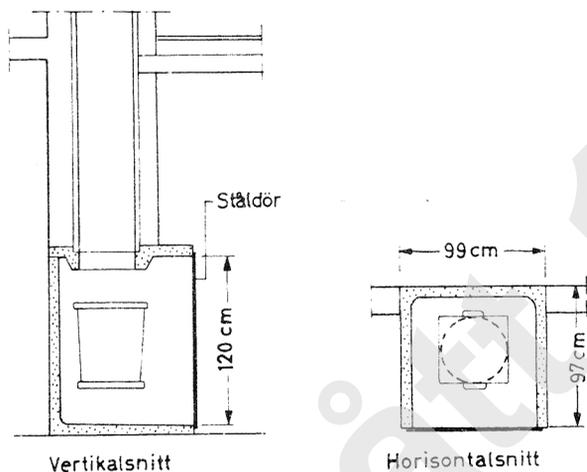
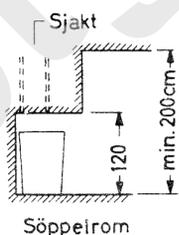
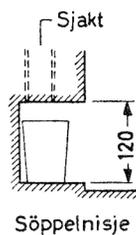

Fig. 228a. Mål 1 : 50
Dansk forslag til standard for sjøppelbeholder av betong. Det regnes med 95 dm³ sjøppelkasse, men det er også plass til 300 dm³ sjøppelkasse etter svensk standard. En beholder som denne bør helst ligge til yttervegg, og den krever hyppig tømning.

Sjøppelrom

Sjøppelnisje

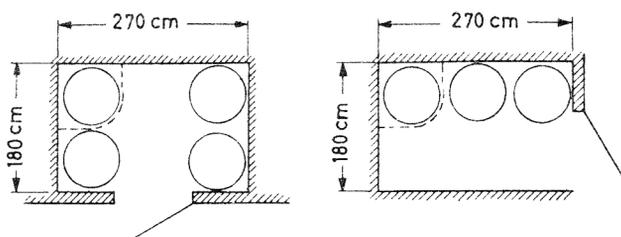

Fig. 228b. Mål 1 : 100
Svensk rekommendation for sjøppelrom og sjøppelnisje. 300 dm³ sjøppelkasser. Det kreves 90 × 90 cm plass for hver sjøppelkasse. Sjakts senterlinje må komme 30 cm fra begge vegger i et hjørne med rett vinkel. Dørens karmbredde bør være ca. 100 cm lysmål,

- 226 I sjøppelrommet forlanges det vanligvis en sjøppelbeholder (silo) av type som skal godkjennes av bygningsrådet. Beholderen utføres av stålplater på vinkeljerns ramverk, med hellende bunnplate, opphengslet front-luke og fast overstykke, se fig. 226. Beholderen tilpasses på stedet.

- 227 Det er en fordel om sjøppelrommet har sluk i golvet og tappekran for spyling av golvet. Sjøppelsjakten må ikke spyles, da det virker motsatt hensikten. Sjakten skal være tørr.

- 228 Fig. 228a viser henholdsvis forslag til dansk standard for prefabrikkert sjøppelbeholder og svensk byggerekommendasjon for sjøppelrom og sjøppelnisje. En må ta hensyn til behovet for og plassen for sjøppelkasser som nevnt i pkt. 222 og 223.

3 LITTERATUR

- 31 Sven Lindholm: Typisering af affaldssjakten. Statens Byggeforskningsinstitut, Studie nr. 19. København 1956. 49s.

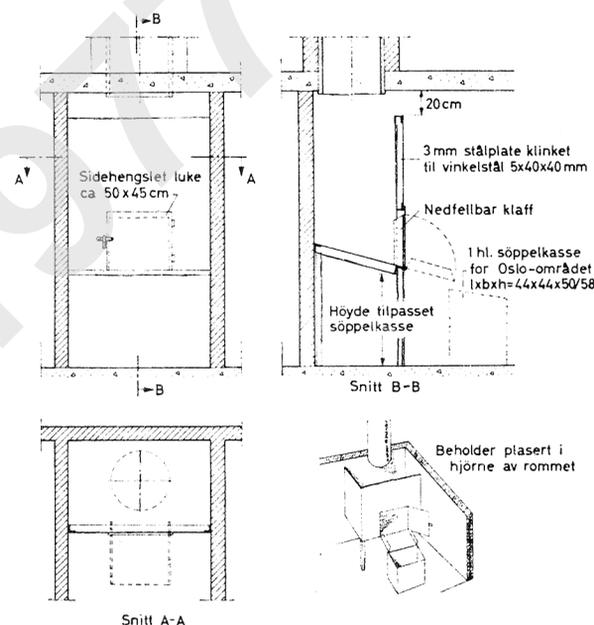
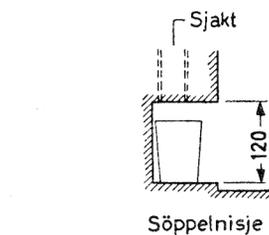

Fig. 226
Sjøppelbeholder.

Mål 1 : 50

når sjøppelen skal hentes med kjerre. En må være oppmerksom på at når sjøppelkassene skal fylles rett fra sjakten, krever dette regelmessig tilsyn og utskifting av kassene etter hvert som de blir fulle.